

{ koaderno } **Garazi Goia**

Hegazkinean, amaierez

Aurrekoan lagun batek esan zidan, dirudie-
nez, hegazkinetan egoten diren aldizkarie-
tan zutabeak idazten dituen jendeari bene-
tan ongi ordaintzen diotela. Izan ere,
normalean hilabetekariak izaten direnez,
aldizkari bera milaka eta milaka pertsona
ezberdinen eskuetatik pasatzeko probabilitatearen le-
gea ere aldeko dauka. Uneren batean eta beste aukerarik
ezean, denbora pasatzeko bada ere, gehiengoak aldizka-
ria irakurtzen amaitzen du-eta.

British Airways hegazkin-konpainiaren aldizkarian,
John Simpson kazetari ingelesaren zutabea kontziente-
ki irakurtzen dut beti. Simpson BBC etxean lanean ari-
tu da azken berrogeita hamar urteetan, eta mundu
mailan ezaguna egin da, batez ere gatazka leku gehie-
netan berriemaile lanetan ibili delako.

Hegazkineko aldizkariko
zutabea, oraingoan bere az-
ken liburuaz ari zen, duela
gutxi argitaratu dena: "We
chose to speak of war and
strife" izenburuduna, "Gerra
eta borrokaz hitz egitea au-
keratu genuen" bezala itzul
daitekeena. Bere bizibideari
buruzko kontaketa bat da; ez
berea bakarrik, baina bera
bezala gerra korrespontsal
lanetan ibili direnena. 1968.
urtean, lehenengo aldiz bu-
legora sartu zeneko oroitza-
pena aipatzen zuen, zigarro
usaineko gela hartan azaldu
zen eguna; mundua aski ez-
berdina zen orduan. Baina, ordutik, hainbat lekutako
testigantza utzi digu, Krimea, Vietnam, Sarajevo eta
Bagdad adibide gutxi batzuk baino ez dira.

Zutabea aipatzen zituen bi erreferentziak ezegonkor-
tasun ezohiko bat eragin zidaten.

Batetik bera bezala atzeritik albisteak emanez urteak
eman zituzten beste kazetari ezagunak aipatzen zituen.
Lau kazetari hain zuzen ere: Clare Holingworth, Hitle-
rren tropak Polonian sartu zirenean albistea zabaldu
zuen izan zen; Forbes, Anglo-Zulu Gerrako heroia; An-
thony Loyd, ustez laguna zen beste kazetari batek traizio-
natua izan zena Sirian, eta Martha Gellhorn, Heming-
wayn emaztea. Kasualitatea. Itzuli dudan liburuaren
aurkezpena egitetik nentorren, eta bezperan Martha
Gellhorn eta Hemingwayri buruz aritu ginen gu ere, Es-

painiako Gerra Zibilean elkarrekin erreportari lanetan
ibili zireneko pasarte batzuk aipatu genituen. Emakume
aparta eta historian zehar arrastoa utzi duena.

Eta, bigarren aipua, liburua idazteko hartu behar zuen
diziplinaz ari zen. Egutero goizeko bostetan ordenagai-
luaren aurrean jartzeaz. Bezperan goizeko ordu bietan
oheratu bazen ere, bostetan jaiki omen zen egutero, eta
bere kazetari lanera joan aurretik ordu batzuk idazten
ematen zituen, egutero. Liburua amaitu zuenean, inpri-
matu eta mezulari bati eman zion, editoreari eramate-
ko. Une hartan, goizeko bostetako errutinaren mira
izango zuela pentsatu zuen. Liburuaren falta sentituko
zuen. Tristurak gain hartuta zegoen bitartean mezularia
kalean beheara nola desagertu zen ikusi zuen. BBCko bu-
legoen atzean dagoen kale hura perfekzioan irudikatu
nuen.

Askatu ezin nuen barreneko korapilo
batekin borrokan nenbilen ni ere. Nire
itzulpen proiektua amaitu zelako. Nik ere
«Mrs Hemingway»-ren hutsunea
sentituko nuen. «Utziozu orain liburuari
bere bidea egiten», esan zidan G-k

Kasualitatea berriro ere. Une hartan bertan, askatu
ezin nuen barreneko korapilo batekin borrokan nenbi-
len ni ere. Nire itzulpen proiektua amaitu zelako. Nik
ere «Mrs Hemingway»-ren hutsunea sentituko nuen.
«Utziozu orain liburuari bere bidea egiten», esan zidan
G-k, «orain bere txanda da». Arrazoia zeukan. Baina,
besterik ezean amaiera kutsuko une guztiak gorroto di-
tudala gogorarazteko balio izan zidan. Nire positibota-
sun guztiaren gainetik, deseroso sentiarazten zidan
sentsazio hura ezin gainetik kenduta nengoen. Proiek-
tu berezia izan zen niretzat. Oroimenean aztarna uzten
dizuten horietakoa. Liburuan idazterik izan ez nuen
zerbait nonbait idatzi behar nuela pentsatu nuen.
Amaiera ona emateko. Hori zen falta zitzaidana. *Zure-
tzat, Lea.* •